রাজস্থান রাজ্য এবং অন্যমানে

ବନାମ

ସର୍ଦ୍ଦାର ପୁଷ୍ପେନ୍ଦ୍ର ସିଂହ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ

ଏପ୍ରିଲ 27,1994

[କେ. ରାମସ୍ୱାମୀ ଏବଂ ଏନ୍. ଭେଙ୍କଟଚଲା, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଦ୍ୱୟ]

ରାଜସ୍ଥାନ ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ଅଧିନିୟମ,1953-ଧାରା 4-ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ-କ୍ଷତିପୂରଣ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ-ସର୍ବାଧିକ ଜମି ପରିମାଣ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ଆଇନ ଦ୍ୱାରା ପରିଚାଳିତ ଜମି ମାଲିକମାନଙ୍କ ପାଇଁ-ଅଦାଲତରେ ସର୍ବାଧିକ ଜମି ବିଚାରାଧୀନ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ-ସର୍ବାଧିକ ଜମି ପରିମାଣ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ମାମଲାରେ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଅନୁଯାୟୀ କ୍ଷତିପୂରଣ ପ୍ରଦାନ-ଜମି ପରିମାଣ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କୁ ତୁରନ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରିବା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ-କ୍ଷତିପୂରଣର ପରିମାଣ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବା ଏବଂ ଶୀଘ୍ର ଦେୟ ପ୍ରଦାନ କରିବା ପାଇଁ ଏଲଏଓ ସ୍ଥିର କରିବା ଉଚିତ।

ରାଜସ୍ଥାନ ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ଅଧିନିୟମ 1953 ର ଧାରା 4 ଅନୁଯାୟୀ ଜାରି ହୋଇଥିବା ଏକ ଅଧିସୂଚନା ଦ୍ୱାରା, ପ୍ରତିରକ୍ଷା ବିଭାଗ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିଲା । ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ଅଧିକାରୀ ଅଧିଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ଜମି ପାଇଁ ଦେୟ ହେବାକୁ ଥିବା କ୍ଷତିପୂରଣର ପରିମାଣ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରୁଥିବାବେଳେ ଏହା ପରିଲକ୍ଷିତ ହୋଇଥିଲା ଯେ ସର୍ବୋଚ୍ଚ ଅଦାଲତ କିମ୍ବା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ବିଚାରାଧୀନ ଥିବାରୁ ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କୁ ଦେୟ ହେବାକୁ ଥିବା କ୍ଷତିପୂରଣର ପରିମାଣ ସ୍ଥିର କରିବା ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ, ଯେହେତୁ ବଳକା ଜମି ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଚିହ୍ନଟ କରାଯିବାକୁ ଅଛି । ରାଜସ୍ଥାନ ପ୍ରଜାସ୍ୱତ୍ତ୍ୱ ଅଧିନିୟମ,1955 ଏବଂ ରାଜସ୍ଥାନ ସର୍ବାଧିକ ଚାଷଜମି ପରିମାଣ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ଅଧିନିୟମ,1973 ଅନୁଯାୟୀ କେତେକ ଅଞ୍ଚଳ

ସର୍ବାଧିକ ସୀମା ବିଶିଷ୍ଟ ଥିଲା । ଏହା ଅଧୀନରେ ଅଧିସୂଚନା ଏପ୍ରିଲ୍ **1,1966** ରେ **1955** ଅଧିନିୟମର ଧାରା **30-**ଇ ଅଧୀନରେ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଥିଲା । ଏହାଦ୍ବାରା ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ବଳକା ଜମି ଏପ୍ରିଲ୍ **1,1966** ତାରିଖରୁ ରାଜ୍ୟ ଉପରେ ନ୍ୟସ୍ତ ହୋଇଥିଲା । କିନ୍ତୁ ଯେଉଁ ଜମିର ପ୍ରକୃତ ପରିମାଣ ଯାହା ଉତ୍ତରଦାତାମାନେ ରଖିବାକୁ ହକଦାର ଥିଲେ ଏବଂ ଯାହାକୁ ସେମାନଙ୍କୁ ବଳକା ଭାବରେ ଦାଖଲ କରିବାକୁ ପଡ଼ିଥିଲା, ତାହା ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ବିଚାରାଧୀନ ଥିଲା । ତେଣୁ, ଏଲ. ଏ. ଓ. ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟରେ କହିଛି ଯେ ରାଜସ୍ଥାନ ରାଜ୍ୟରେ ପ୍ରଚଳିତ ସର୍ବାଧିକ ଜମି ପରିମାଣ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ଆଇନ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଭାବିତ ହୋଇନଥିବା ଜମି ମାଲିକମାନଙ୍କୁ କ୍ଷତିପୂରଣ ପ୍ରଦାନ କରାଯିବ ।

ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ଏହି ଅଂଶକୁ ଆପତ୍ତି କରି ଜମି ମାଲିକମାନେ ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ । ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକୁ ମଞ୍ଜୁର କରି ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ କହିଥିଲେ ଯେ ସର୍ବାଧିକ ଜମି ପରିମାଣ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ମାମଲା ଗୁଡ଼ିକର ନିଷ୍ପତ୍ତି ନହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ଅଧିକାରୀ କ୍ଷତିପୂରଣ ପ୍ରଦାନକୁ ଘୁଞ୍ଚାଇ ରଖିପାରିବେ ନାହିଁ । ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ଅଧିନିୟମ ଧାରା **11** ଅନୁଯାୟୀ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ କ୍ଷତିପୂରଣ ରାଶି ପ୍ରତ୍ୟେକ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ଏଲ. ଏ. ଓ. କୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଥିଲା, ଯେଉଁମାନେ ଏହି ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ଅଧୀନରେ ଏଥିପାଇଁ ଯୋଗ୍ୟ ହୋଇପାରନ୍ତି ।

ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ରାୟ ବିରୋଧରେ ଏହି ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିଲା ।

ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦେଇ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ

ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନେଲେ : **1.1.** ବର୍ତ୍ତମାନ ମାମଲାରେ ଯେହେତୁ ଜମି ମାଲିକମାନେ ସର୍ବାଧିକ ଜମି ପରିମାଣ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ଆଇନ ଦ୍ୱାରା ପରିଚାଳିତ ହେଉଥିଲେ ଏବଂ ସର୍ବାଧିକ ଜମି ପରିମାଣ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଅଦାଲତରେ ବିଚାରାଧୀନ ଥିବାରୁ, ଏଲ୍. ଏ. ଓ. ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ପ୍ରଦାନ କରିବା ସମୟରେ, କ୍ଷତିପୂରଣ ପ୍ରଦାନ ପାଇଁ ସେ

କେତେ ପରିମାଣର ଜମି ପ୍ରଦାନ କରିପାରିବେ ତାହା ସ୍ଥିର କରି ପାରିନଥିଲେ । ତେଣୁ ସେ କହିଥିଲେ ଯେ ଏଭଳି ଦେୟ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ କିମ୍ବା ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟର ସର୍ବାଧିକ ଜମି ପରିମାଣ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ମାମଲାର ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଉପରେ ବଶବର୍ତ୍ତୀ ରହିବ । ଏହା ସୂଚିତ କରାଯାଇଛି ଯେ ଏହି ଅଦାଲତ ପୂର୍ବରୁ ଜମି ପରିମାଣ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ମାମଲାଗୁଡ଼ିକର ଫଏସଲା କରିସାରିଥିଲେ, ତେଣୁ, ଅତିରିକ୍ତ ଜମିଗୁଡିକୁ, ଯାହାକୁ ଜମି ମାଲିକମାନେ ନିରୁଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଭାବେ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ପରେ ସରକାରଙ୍କୁ ଦାଖଲ କରିବା ଉଚିତ, ତାହାର (ସେହି ଜମି)ର ପରିମାଣ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ପାଇଁ ମାମଲାଟି ସର୍ବାଧିକ ଜମି ପରିମାଣ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ପାଖକୁ ଫେରିଯିବା ଉଚିତ ଯାହାଫଳରେ ସେମାନେ ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ କ୍ଷତିପୂରଣ ପାଇବାକୁ ହକଦାର ହେବେ । ତାହା ସ୍ଥିର ନହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ, କ୍ଷତିପୂରଣ ପ୍ରଦାନର ପ୍ରଶ୍ନ ଅନିଶ୍ଚିତ ଏବଂ ଅସ୍ୱଷ୍ଟ ଅବସ୍ଥାରେ ରହିବ । ଏହି ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରୁ ବିଚାରକୁ ନେଲେ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହି ଆକ୍ଷେପିତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେବା ଯଥାର୍ଥ ନଥିଲେ ।

1.2. ଜମି ପରିମାଣ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କୁ ସର୍ବାଧିକ ଜମି ପରିମାଣ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ତୁରନ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଛି; ଜମି ମାଲିକମାନଙ୍କୁ ଏହି ସୂଚନା ଦିଅନ୍ତୁ ଯେ, ସେମାନେ ଜମି ପରିମାଣକୁ ସର୍ବାଧିକ ସୀମା ମଧ୍ୟରେ ରଖି ସେମାନଙ୍କ ବିକଳ୍ପ ବ୍ୟବହାର କରିବେ ଏବଂ ସର୍ବାଧିକ ଜମି ସୀମାରୁ ଅଧିକ ଜମିକୁ ସରକାରଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରିବେ । ଅଧିକ ଜମିର ପରିମାଣ ପାଇଁ, ରାଜସ୍ଥାନ ଭୂମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ସେମାନଙ୍କର ବଜାର ମୂଲ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ଉପୁଜେ ନାହିଁ । ଏପରି ବଳକା ଜମି ପାଇଁ ଦେୟ ରାଶି ସର୍ବାଧିକ ଜମି ପରିମାଣ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ହେବ । ଯଦି ସର୍ବାଧିକ ଜମି ପରିମାଣ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ପୂର୍ବରୁ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟ କରିସାରିଥିବେ, ତେବେ ନୂତନ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବାର ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ ।

ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ଅଧିକାରିତା : 1988ର ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 1760-82 ।

17.9.87ତାରିଖର1982ରଡି.ବି.ସି.ଡବ୍ଲୁ.ପି65,53,55,60,66,69,70,71, 74,75,76,54,67,68,78,56,72,59,51,52,73 ଏବଂ 77ରେ ରାଜସ୍ଥାନ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶରୁ ।

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ଅରୁଣେଶ୍ୱର ଗୁପ୍ତା ।

ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଏ. କେ. ସେନ, କେ. ବି. ରୋହତଗୀ ଏବଂ ସୁଶ୍ରୀ ଅପର୍ଣ୍ଣା ରୋହତଗୀ ।

ନ୍ୟାୟାଳୟର ନିମ୍ନଲିଖିତ ଆଦେଶ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା :

ଡିସେମ୍ବର 1971 ରେ, ରାଜସ୍ଥାନ ରାଜ୍ୟର ଶ୍ରୀଗଙ୍ଗାନଗରରେ ଅବସ୍ଥିତ ଚୌକ ସଂଖ୍ୟା 2ଜେଡ୍ ଏବଂ 3ଜେଡ୍ ରେ ଥିବା 2519 ବିଘା 03 ବିଶ୍ୱାସ, ଯାହା 1801-1875 ଏକର ଜମି ସହିତ ସମାନ, ପ୍ରତିରକ୍ଷା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଆବଶ୍ୟକ ଥିଲା ।ଏହି ଜମିର ଦଖଲ ପରେ ନିଆଯାଇଥିବା ଜଣାପଡିଛି, ଏପରିକି ଏକ ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ଅଧିଗ୍ରହଣ ଅଧିସୂଚନା ଜାରି ନକରି ମଧ୍ୟ ।ତେବେ, ରାଜସ୍ଥାନ ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ଅଧିନିୟମ,1953 ର ଧାରା 4 ଅନୁଯାୟୀ ଜାରି ହୋଇଥିବା ଏକ ଅଧିସୂଚନା ଦ୍ୱାରା, ସଂକ୍ଷେପରେ 'ଅଧିନିୟମ' ଏବଂ ଜୁଲାଇ 21,1978 ରେ ରାଜ୍ୟ ରାଜପତ୍ରରେ ପ୍ରକାଶିତ, ସେହି ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତାବ ଦିଆଯାଇଛି । ଏହା ପରେ 1979 ମସିହା ଅଗଷ୍ଟ 23 ତାରିଖରେ ଧାରା 6 ଅନୁଯାୟୀ ଏହି ଘୋଷଣା କରାଯାଇଥିଲା । ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ଅଧିକାରୀ (ଏଲ. ଏ. ଓ.) ଅଧିଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ଜମି ପାଇଁ ଦେୟ ହେବାକୁ ଥିବା କ୍ଷତିପୂରଣର ପରିମାଣ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରୁଥିବାବେଳେ, ମାର୍ଚ୍ଚ 31,1980 ରେ ତାଙ୍କ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ଦ୍ୱାରା, ଏହାର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 20 ରେ ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି ଯେ ସର୍ବାଧିକ ଜମି ପରିମାଣ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣର ପ୍ରକ୍ରିୟା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ କିମ୍ବା ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ବିଚାରାଧୀନ

ଅଛି, ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କୁ ଦେୟ କ୍ଷତିପୂରଣର ପରିମାଣ ସ୍ଥିର କରିବା ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ, ଯେଉଁଥିରେ, ବଳକା ଜମି କେଉଁ ଗୁଡିକ ତାହା ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଚିହ୍ନଟ କରାଯାଇ ନାହିଁ। ଏହା ସ୍ୱୀକାର୍ଯ୍ୟ ଯେ ଚୌକ ସଂଖ୍ୟା 2ଜେଡ୍ ଏବଂ 3ଜେଡ୍ ର କେତେକ ଅଞ୍ଚଳ ରାଜସ୍ଥାନ ପ୍ରଜାସ୍ୱତ୍ୱ ଆଇନ,1955 ଏବଂ ରାଜସ୍ଥାନ ସର୍ବାଧିକ ଚାଷ ଜମି ପରିମାଣ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ଅଧିନିୟମ,1973 ଅନୁଯାୟୀ ସର୍ବାଧିକ ସୀମା ବିଶିଷ୍ଟ ଥିଲା। ଏହି ଅଧିନିୟମ ଜାନୁଆରୀ 1,1973 ରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ଏହା ଅଧୀନରେ ଅଧିସୂଚନା ଏପ୍ରିଲ୍ 1,1966 ରେ 1955 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 30-ଇ ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଥିଲା । ଏହାଦ୍ୱାରା ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ବଳକା ଜମି ଏପ୍ରିଲ୍ 1,1966 ରୁ ରାଜ୍ୟରେ ନ୍ୟସ୍ତ ହୋଇଥିଲା । କିନ୍ତୁ ଉତ୍ତରଦାତାମାନେ ଯେଉଁ ଜମି ରଖିବା ପାଇଁ ହକଦାର ଥିଲେ ଏବଂ ଯାହାକୁ ସେମାନଙ୍କୁ ଅତିରିକ୍ତ ଭାବରେ ଦାଖଲ କରିବାକୁ ପଡିଥିଲା, ତାହାର ପ୍ରକୃତ ପରିମାଣ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ କିମ୍ବା ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା ସ୍ଥଗିତାଦେଶ ଯୋଗୁଁ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ବିଚାରାଧୀନ ଥିଲା ଏବଂ ମାମଲାଗୁଡ଼ିକର ସମାଧାନ ହୋଇପାରିନଥିଲା । ଏହି କାରଣରୁ, ଏଲ. ଏ. ଓ. ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 20ରେ ଦର୍ଶାଇଥିଲେ ଯେ ରାଜସ୍ଥାନ ରାଜ୍ୟରେ ପ୍ରଚଳିତ ସର୍ବୋଚ୍ଚ ସୀମା ଆଇନ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଭାବିତ ହୋଇନଥିବା ଏପରି ଜମି ମାଲିକମାନଙ୍କୁ କ୍ଷତିପୂରଣ ପ୍ରଦାନ କରାଯିବ।

ଅନୁଚ୍ଛେଦ 20 ରେ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟର ଏହି ଅଂଶକୁ ଆପତ୍ତି କରି ଜମି ମାଲିକମାନେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ। ଏକ ସମନ୍ୱିତ ରାୟ ଦ୍ୱାରା, 17 ସେପ୍ଟେମ୍ବର, 1987 ତାରିଖରେ ଜୟପୁରସ୍ଥିତ ରାଜସ୍ଥାନ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଡବ୍ଲୁପି ସଂଖ୍ୟା 65/82 ଏବଂ ସମୂହ ଆବେଦନରେ ଦୁଇ ଜଣିଆ ଖଣ୍ଡପୀଠ ଏହିପରି ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲେ :

"ଫଳସ୍ୱରୂପ, ଆମେ ସମସ୍ତ ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକୁ ଅନୁମତି ଦେଉଛୁ ଏବଂ ଧରୁନେଉଛୁ ଯେ ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ଅଧିକାରୀ କ୍ଷତିପୂରଣ ପ୍ରଦାନକୁ

> ଘୁଞ୍ଚାଇ ରଖିପାରି ନଥାନ୍ତେ ଯେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଯେକୌଣସିଙ୍କ ସର୍ବାଧିକ ଜମି ପରିମାଣ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ମାମଲା, ଯଦି ଥାଏ, ଫଇସଲା ନହୁଏ । "ଆମେ ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ଅଧିକାରୀଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଉଛୁ ଯେ ଅଧିନିୟମ 11 ଅନୁଯାୟୀ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ କ୍ଷତିପୂରଣ ରାଶି ପ୍ରତ୍ୟେକ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରନ୍ତୁ, ଯେଉଁମାନେ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ଅଧୀନରେ ଏଥିପାଇଁ ଯୋଗ୍ୟ ହୋଇପାରନ୍ତି । ଯେହେତୁ ସର୍ବାଧିକ ଜମି ପରିମାଣ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ମାମଲାଗୁଡ଼ିକ ବିଚାରାଧୀନ ରହିଛି, ତେଣୁ କ୍ଷତିପୂରଣ ରାଶି ସମ୍ପର୍କରେ ଯେକୌଣସି ଆଦେଶ ଜାରି କରିବା ଲାଗି ଆମେ କ୍ଷମତାପ୍ରାପ୍ତ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଉପରେ ଛାଡ଼ି ଦେଉଛୁ ଏବଂ ଏହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଆମେ ଆହୁରି ଏକ ଆଦେଶ ଦେଉଛୁ ଯେ ଆବେଦନକାରୀମାନଙ୍କୁ କ୍ଷତିପୂରଣ ରାଶି ପ୍ରଦାନ କରିବା ବିରୋଧରେ କ୍ଷମତାପ୍ରାପ୍ତ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କଠାରୁ ଯେକୌଣସି ଆଦେଶ ହାସଲ କରିବା ଲାଗି ରାଜ୍ୟକୁ ସକ୍ଷମ କରିବା ଲାଗି, କ୍ଷତିପୂରଣ ରାଶି କେବଳ ଦୁଇମାସ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯିବ ନାହିଁ । "

ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଉପରୋକ୍ତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ ବର୍ତ୍ତମାନର ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରାଯାଇଛି ।

ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟର ଏକ ସାମ୍ବିଧାନିକ ଖଣ୍ଡପୀଠ *ବଂଶୀଧର ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବନାମ ରାଜସ୍ଥାନ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ* [1989] 2 SCR 152 ମାମଲାରେ କହିଥିଲେ ଯେ ରାଜସ୍ଥାନ ସାଧାରଣ ଖଣ୍ଡ ଆଇନର ଧାରା 6 ସହିତ 1955 ଆଇନର ଧାରା 30-E ର କାର୍ଯ୍ୟକାରିତାର ପ୍ରଭାବ ହେଉଛି ଯେ ଅଧିସୂଚିତ ତାରିଖ ଅର୍ଥାତ୍ 1.4.1966 ତାରିଖ ସୁଦ୍ଧା ଅଧିକାର ଏବଂ ଦାୟିତ୍ୱ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ ଥିଲା । ତେଣୁ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ତାରିଖରେ ବଳକା ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ କରିବାର ରାଜ୍ୟର ଅଧିକାର କଥା ଉଠିଥିଲା, ଏବଂ କେବଳ ପରିମାଣ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ବାକି ରହିଲା । 1.4.1966 ତାରିଖ ଅନୁଯାୟୀ ବଳକା ଜମିକୁ ସରକାରଙ୍କ ପକ୍ଷେ ଦାଖଲ କରିବା ପାଇଁ ଜମି ମାଲିକଙ୍କ

ଦାୟିତ୍ୱ ଉକ୍ତ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଅର୍ଥ ମଧ୍ୟରେ ଏକ ଦାୟିତ୍ୱ ଥିଲା । ତଦନୁସାରେ ଏହା କୁହାଯାଇଥିଲା ଯେ ବଳକା ଜମିର ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ 1.4.1966 ତାରିଖରେ ହୋଇଥିଲା, ଯେଉଁ ତାରିଖରେ ଅଧିସୂଚନା ଜାରି କରାଯାଇଥିଲା, ଏବଂ ବଳକା ଜମି ଡବ୍ଲୁ.ଇ.ଏଫ. 1.4.1966 ତାରିଖରେ ରାଜ୍ୟରେ ନ୍ୟସ୍ତ ହୋଇଥିଲା ।

ଯେହେତୁ ଉତ୍ତରଦାତା, ଜମି ମାଲିକମାନେ, ସର୍ବୋଚ୍ଚ ଜମି ପରିମାଣ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ଆଇନ ଦ୍ୱାରା ପରିଚାଳିତ ହୁଅନ୍ତି ଏବଂ ଯେହେତୁ ସର୍ବୋଚ୍ଚ ଜମି ପରିମାଣ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଅଦାଲତରେ ବିଚାରାଧୀନ ଅଛି, ଏଲ୍. ଏ. ଓ. ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ପ୍ରଦାନ କରିବା ସମୟରେ, କ୍ଷତିପୂରଣ ପ୍ରଦାନ ପାଇଁ ସେ କେତେ ପରିମାଣର ଜମି ପ୍ରଦାନ କରିପାରିବେ ତାହା ସ୍ଥିର କରିପାରି ନଥିଲେ । ତେଣୁ, ସେ କହିଥିଲେ ଯେ ସର୍ବୋଚ୍ଚ ଜମି ପରିମାଣ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ମାମଲାରେ ଏଭଳି ଦେୟ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ କିମ୍ବା ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିବ । ଆମକୁ ଅବଗତ କରାଯାଇଛି ଯେ ଏହି ଅଦାଲତ ସର୍ବୋଚ୍ଚ ସୀମା ଆଇନ ଅଧୀନରେ ପ୍ରତିବାଦୀଙ୍କ ମାମଲାଗୁଡ଼ିକର ଫଏସଲା କରିସାରିଛନ୍ତି ଏବଂ ତେଣୁ ଏହି ମାମଲା, ଜମି ମାଲିକମାନେ ସର୍ବୋଚ୍ଚ ସୀମା ମଧ୍ୟରେ ଜମି ରଖିବାକୁ ପସନ୍ଦ କରିବା ପରେ ଦାଖଲ କରିବା କରିବାକୁ ଦାୟୀ ଅତିରିକ୍ତ କ୍ଷେତ୍ର ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବା ପାଇଁ ସୀମା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ନିକଟକୁ ଫେରିବାକୁ ପଡିବ, ଯେଉଁଥିପାଇଁ ସେମାନେ ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ କ୍ଷତିପୂରଣ ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ହକଦାର ହେବେ। ତାହା ସ୍ଥିର ନହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ, କ୍ଷତିପୂରଣ ପ୍ରଦାନର ପ୍ରଶ୍ନ ଅନିଶ୍ଚିତ ଏବଂ ଅସ୍ପଷ୍ଟ ସ୍ଥିତିରେ ରହିବ । ଏହି ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରୁ ବିଚାର କରି, ଆମେ ଭାବୁଛୁ ଯେ ଏଠାରେ ପୂର୍ବରୁ ଉଦ୍ଧୃତ କରାଯାଇଥିବା ଆକ୍ଷେପିତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେବା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ନଥିଲେ ।

ଏହା ପରିବର୍ତ୍ତେ, ଏବଂ ଏହି ମାମଲାର ତଥ୍ୟ ଏବଂ ପରିସ୍ଥିତିରେ, ଗ୍ରହଣ କରାଯିବାକୁ ଥିବା ଉପଯୁକ୍ତ ଉପାୟ ହେଉଛି, ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଜାରି କରାଯିବା ଉଚିତ ଏବଂ ସେହି ଅନୁଯାୟୀ ସର୍ବୋଚ୍ଚ ଜମି ପରିମାଣ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ

ତୁରନ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ସର୍ବୋଚ୍ଚ ଜମି ପରିମାଣ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଜାରି କରାଯିବା ଉଚିତ; ଜମି ମାଲିକମାନଙ୍କୁ ସୂଚନା ଦିଅନ୍ତୁ, ସେମାନଙ୍କୁ ସର୍ବୋଚ୍ଚ ସୀମା ମଧ୍ୟରେ ଜମି ବଜାୟ ରଖିବା ପାଇଁ ଏବଂ ସର୍ବୋଚ୍ଚ ସୀମାଠାରୁ ଅଧିକ ଜମିକୁ ସରକାରଙ୍କୁ ଦାଖଲ କରିବାକୁ ଆହ୍ୱାନ କରିବା ପାଇଁ ।ବଳକା ଜମିର ପରିମାଣ ଅନୁଯାୟୀ, ରାଜସ୍ଥାନ ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ସେମାନଙ୍କର ବଜାର ମୂଲ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ । ଏପରି ବଳକା ଜମି ପାଇଁ ଦେୟ ରାଶି ସର୍ବୋଚ୍ଚ ଜମି ପରିମାଣ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ହେବ । ଯଦି ସର୍ବୋଚ୍ଚ ଜମି ପରିମାଣ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ପୂର୍ବରୁ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟ କରିସାରିଥିବେ, ତେବେ ନୂତନ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବାର ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ । ଯଦି ଏହା କରାଯାଇନଥାଏ, ତେବେ ଏହି ଆଦେଶ ପ୍ରାପ୍ତିର ତାରିଖ ଠାରୁ ଛଅ ମାସ ମଧ୍ୟରେ ଏହା କରାଯିବା ଉଚିତ ।ଏହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ତ୍ୱରିତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ ଆଦେଶ ପାଇଁ ଏହି ଆଦେଶକୁ ସର୍ବୋଚ୍ଚ ଜମି ପରିମାଣ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କୁ ଜଣାଇବା ଉଚିତ୍ । ଯଦି ଏହା ପୂର୍ବରୁ କରାଯାଇ ନାହିଁ, ତେବେ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପନ୍ନ ହେବା ପରେ, ଏହି ମାମଲା ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ଅଧିକାରୀଙ୍କୁ ଜଣାଇବା ଉଚିତ । ଏହାର ପ୍ରତିବଦଳରେ ଏଲ. ଏ. ଓ., ସର୍ବୋଚ୍ଚ ଜମି ପରିମାଣ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଜମିର ପରିମାଣ ଅନୁଯାୟୀ ମାଲିକମାନଙ୍କୁ ଦେୟ କ୍ଷତିପୂରଣ ପରିମାଣ ସ୍ଥିର କରିବା ଉଚିତ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କୁ ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ କ୍ଷତିପୂରଣ ଶୀଘ୍ର ପ୍ରଦାନ କରିବା ଉଚିତ । ଯଦି କ୍ଷତିପୂରଣ ପାଇବାକୁ ଯୋଗ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ନେଇ କୌଣସି ବିବାଦ ରହିଛି, ତେବେ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 30ର ସହାୟତା ନିଆଯାଇପାରିବ।ଯେଉଁ କ୍ଷେତ୍ରରେ କୌଣସି ବିବାଦ ନାହିଁ, ସେତେବେଳେ ତାଙ୍କ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ଅଧୀନରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ କ୍ଷତିପୂରଣ ଜମି ମାଲିକମାନଙ୍କୁ ସର୍ବୋଚ୍ଚ ଜମି ପରିମାଣ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଠାରୁ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରିବାର ଦୁଇ ମାସ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯିବା ଉଚିତ୍ ।

ତଦନୁସାରେ ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକର ଫଏସଲା କରାଯାଇଥାଏ । କୌଣସି ଖର୍ଚ୍ଚ ନାହିଁ।

ଏ. ଜି. ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକର ଫଏସଲା କରାଯାଇଥିଲା।

ଅସ୍ୱୀକରଣ

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଭାଷାନ୍ତର :
ସ୍ୱିଡିଲ୍ ନାୟକ,
ଅନୁବାଦିକା,
ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ ।